

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تهران

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه‌ریزی آموزشی

چارچوب طراحی «طرح دوره»

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارایه دهنده درس: گروه آموزش پزشکی

عنوان درس: روشها و فنون تدریس

کد درس: ۶۵۸۰۰۲

نوع و تعداد واحد^۱: ۲ واحد نظری

نام مسؤؤل درس: دکتر ری‌تا مجتهدزاده

مدرس/ مدرسان: دکتر ری‌تا مجتهدزاده

پیش‌نیاز/ هم‌زمان: -

رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی

اطلاعات مسؤؤل درس:

رتبه علمی: استاد

رشته تخصصی: برنامه‌ریزی آموزش از راه دور

محل کار: دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران

تلفن تماس: ۰۹۱۲۶۱۸۳۱۹۳

نشانی پست الکترونیک: r_mojtahedzadeh@tums.ac.ir

^۱ مشتمل بر: نظری، عملی و یا نظری- عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب. (مثال: ۲ واحد نظری، ۱ واحد عملی)

توصیف کلی درس (انتظار می‌رود مسؤؤل درس ضمن ارائه توضیحاتی کلی، بخش‌های مختلف محتوایی درس را در قالب یک یا دو بند، توصیف کند):

این درس یکی از درسهای کاربردی و پر استفاده این رشته است. با مباحث این درس، نه فقط متخصصان رشته‌های آموزشی بلکه تمام مدرسین باید آشنایی داشته باشند. در این درس ابتدا جایگاه تعیین روشهای تدریس در جریان طراحی آموزشی مرور شده و سپس مروری بر مباحث کلی مرتبط با تدریس خواهد شد. بعد از آن با تعدادی از شیوه‌های تدریس غیربالینی و بالینی آشنا خواهیم شد. آشنایی با این روشها برای متخصص یادگیری الکترونیکی ضروری است تا بتواند برای طراحی تدریس در فضای مجازی برنامه ریزی کند. در نهایت به تعدادی از شیوه‌های تدریس مجازی نیز خواهیم پرداخت.

اهداف اختصاصی / زیرمحوورهای هر توان‌مندی:

پس از پایان این درس انتظار می‌رود که دانشجویان:

در حیطه شناختی:

مفاهیم پایه:

- مرحله ای را که در جریان طراحی آموزشی به انتخاب روشهای تدریسی پرداخته می‌شود، مشخص کنند.
- اهمیت اهداف یادگیری را شرح دهند.
- انواع شناختی، عاطفی و روانی-حرکتی اهداف یادگیری را شرح داده و نمونه‌های درستی از آنها بنویسند.
- طیف روشهای یاددهی-یادگیری توضیحی تا اکتشافی را شرح دهند.
- فواید و شیوه صحیح ارائه فیدبک موثر را شرح دهند.

روشهای تدریس غیربالینی:

- مزایا، محدودیتها و شیوه سازماندهی سخنرانی موثر را شرح دهند.
- مزایا، محدودیتها و شیوه سازماندهی تدریس در گروه‌های کوچک را شرح دهند.
- مزایا، محدودیتها و شیوه اجرای روش تدریس ایفای نقش را شرح دهند.
- شیوه صحیح استفاده از تکنیک پرسش و پاسخ موثر طی فرایند تدریس را شرح دهند.

روشهای تدریس بالینی:

- خصوصیات بستر آموزش بالینی را نام ببرند.
- استدلال بالینی را تعریف کرده و خصوصیات آن را نام ببرند.
- مدل‌های **precepting** و **micro skill** را در آموزش بالینی شرح دهند.
- فواید، محدودیتها و نحوه آماده‌سازی یادگیری مبتنی بر مسئله و تدریس مبتنی بر مورد را توضیح دهند.

- روشهای تدریس پروسیجر بالینی را توضیح دهند.
- شیوه های تدریس مهارت های ارتباطی را شرح دهند.

روشهای تدریس الکترونیکی:

- شیوه های تدریس در یادگیری الکترونیکی / ترکیبی را شرح دهند.
- مزایا و شیوه تدریس کلاس وارونه را شرح دهند.
- مزایا و موارد استفاده از واقعیت افزوده و مجازی را توضیح دهند.
- رویکردهای شبیه سازی در آموزش پزشکی را توضیح دهند.

در حیطه عاطفی:

- به اهمیت و نقش فراگیری و به کارگیری روش های تدریس متنوع واقف شوند.
- در فعالیتهای کلاسی مشارکت فعال داشته باشد.

رویکرد آموزشی^۱:

مجازی^۲
 حضوری
 ترکیبی^۳

روش های یاددهی - یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد مجازی

- کلاس وارونه
- یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال
- یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- یادگیری اکتشافی هدایت شده
- یادگیری مبتنی بر سناریوی متنی
- یادگیری مبتنی بر مباحثه در فروم

سایر موارد (لطفاً نام ببرید): انجام تکالیف تحلیلی

1. Educational Approach

2. Virtual Approach

3. Blended Approach: Blended learning is an approach to education that combines online educational materials and opportunities for interaction online with traditional place-based classroom methods.

رویکرد حضوری

- ✓ سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)
- ✓ بحث در گروههای کوچک
- ایفای نقش
- یادگیری اکتشافی هدایت شده
- یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- یادگیری مبتنی بر سناریو
- استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط همتابان)
- یادگیری مبتنی بر بازی
- سایر موارد (لطفاً نام ببرید)

رویکرد ترکیبی

با توجه به ترکیبی بودن درس موارد دو بخش حضوری و مجازی در بالا علامت زده شده اند.

تقویم درس:

ردیف	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیتها / تکالیف دانشجویان	نام مدرس / مدرسان
۱	معارفه و مرور طرح دوره آشنایی کلی با مفاهیم درس	سخنرانی تعاملی	-	دکتر مجتهدزاده
۲	جایگاه انتخاب روش تدریس در طراحی آموزشی	سخنرانی تعاملی ارائه محتوای الکترونیکی	مشارکت در بحث کلاسی انجام تکلیف	دکتر مجتهدزاده
۳	اهداف آموزشی	سخنرانی تعاملی ارائه محتوای الکترونیکی	مشارکت در بحث کلاسی انجام تکلیف	دکتر مجتهدزاده
۴	طیف روشهای یاددهی-یادگیری توضیحی تا اکتشافی	سخنرانی تعاملی ارائه محتوای الکترونیکی	مشارکت در بحث کلاسی انجام تکلیف	دکتر مجتهدزاده
۵	ارائه فیدبک موثر	سخنرانی تعاملی ارائه محتوای الکترونیکی	مشارکت در بحث کلاسی انجام تکلیف	دکتر مجتهدزاده
۶	سخنرانی تعاملی موثر	سخنرانی تعاملی ارائه محتوای الکترونیکی	مشارکت در بحث کلاسی انجام تکلیف	دکتر مجتهدزاده
۷	تدریس در گروه های کوچک	سخنرانی تعاملی ارائه محتوای الکترونیکی	مشارکت در بحث کلاسی انجام تکلیف	دکتر مجتهدزاده
۸	ایفای نقش	سخنرانی تعاملی ارائه محتوای الکترونیکی	مشارکت در بحث کلاسی انجام تکلیف	دکتر مجتهدزاده

ردیف	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیتها / تکالیف دانشجو	نام مدرس / مدرس ان
۹	تکنیک پرسش و پاسخ	سخنرانی تعاملی ارائه محتوای الکترونیکی	مشارکت در بحث کلاسی انجام تکلیف	دکتر مجتهدزاده
۱۰ و ۱۱	خصوصیات آموزش بالینی، مفهوم استدلال بالینی و مدل های آموزش بالینی	سخنرانی تعاملی ارائه محتوای الکترونیکی	مشارکت در بحث کلاسی انجام تکلیف	دکتر مجتهدزاده
۱۲	یادگیری مبتنی بر مسئله و مورد	سخنرانی تعاملی ارائه محتوای الکترونیکی	مشارکت در بحث کلاسی انجام تکلیف	دکتر مجتهدزاده
۱۳	روش های تدریس پروسیجر بالینی	سخنرانی تعاملی ارائه محتوای الکترونیکی	مشارکت در بحث کلاسی انجام تکلیف	دکتر مجتهدزاده
۱۴	شیوه های تدریس مهارت های ارتباطی	سخنرانی تعاملی ارائه محتوای الکترونیکی	مشارکت در بحث کلاسی انجام تکلیف	دکتر مجتهدزاده
۱۵	کلاس وارونه	سخنرانی تعاملی ارائه محتوای الکترونیکی	مشارکت در بحث کلاسی انجام تکلیف	دکتر مجتهدزاده
۱۶	شبیه سازی، واقعیت افزوده و مجازی	سخنرانی تعاملی ارائه محتوای الکترونیکی	مشارکت در بحث کلاسی انجام تکلیف	دکتر مجتهدزاده

وظایف و انتظارات از دانشجو:

منظور وظایف عمومی دانشجو در طول دوره است (وظایف و انتظاراتی نظیر حضور منظم در کلاس درس، انجام تکالیف در موعد مقرر، مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت فعال در برنامه های کلاس^۱)

از دانشجو انتظار می رود:

- مطالب و منابع آموزشی را با دقت مطالعه کند.
- تکالیف را با کیفیت مناسب در بازه زمانی مقرر انجام دهد.
- در کلاس های حضوری شرکت فعال داشته باشد.

۱. این وظایف مصادیقی از وظایف عمومی هستند و می توانند در همه انواع دوره های آموزشی اعم از حضوری و مجازی، لحاظ گردند.

روش ارزیابی دانشجوی:

- ذکر نوع ارزیابی (تکوینی/تراکمی):^۱: تکوینی و تراکمی
- ذکر روش ارزیابی دانشجوی:

ارزشیابی تکوینی:

حضور و مشارکت فعال در کلاسها: ۲ نمره
انجام به موقع و مناسب تکالیف: ۴ نمره

ارزشیابی پایانی:

آزمون کتبی (تستی و تشریحی): ۱۴ نمره

نوع آزمون:

کتبی (تستی و تشریحی)

- ذکر سهم ارزشیابی هر روش در نمره نهایی دانشجوی:
- ارزشیابی تکوینی: ۶ نمره
- ارزشیابی پایانی: ۱۴ نمره

منابع:

منابع شامل کتاب‌های درسی، نشریه‌های تخصصی، مقاله‌ها و نشانی وبسایت‌های مرتبط می‌باشد.

مقالات:

- Zubair Amin, Khoo Hoon Eng. Basics in medical education, 2nd Edition, World Scientific Publishing Co. 2009. Chapters 7-20

۱. در رویکرد آموزشی مجازی، سهم ارزیابی تکوینی بیش از سهم ارزیابی تراکمی باشد.

✓ **ارزیابی تکوینی (سازنده):**^۱ ارزیابی دانشجوی در طول دوره آموزشی با ذکر فعالیت‌هایی که دانشجوی به طور مستقل یا با راهنمایی استاد انجام می‌دهد. این نوع ارزیابی می‌تواند صرفاً با هدف ارایه بازخورد اصلاحی و رفع نقاط ضعف و تقویت نقاط قوت دانشجوی صورت پذیرفته و یا با اختصاص سهمی از ارزیابی به آن، در نمره دانشجوی تأثیرگذار باشد و یا به منظور تحقق هر دو هدف، از آن استفاده شود. نظیر: انجام پروژه‌های مختلف، آزمون‌های تشخیصی ادواری، آزمون میان ترم مانند کاربرگ‌های کلاسی و آزمونک (کوئیز) های کلاسی

✓ **ارزیابی تراکمی (پایانی):**^۱ ارزیابی دانشجوی در پایان دوره است که برای مثال می‌تواند شامل موارد زیر باشد:

آزمون‌های کتبی، شفاهی و یا عملی با ذکر انواع آزمون‌ها برای مثال آزمون‌های کتبی شامل آزمون‌های کتبی بسته پاسخ اعم از «چندگزینه‌ای»، «چورکردنی گسترده»، «درست- نادرست» و آزمون‌های کتبی باز پاسخ اعم از تشریحی و کوتاه پاسخ، آزمون‌های استدلالی نظیر آزمون ویژگی-

های کلیدی، سناریونویسی با ساختن فرضیه و آزمون‌های عملی که برای مثال می‌تواند شامل انواع آزمون‌های ساختارمند عینی نظیر

^۱OSCE، ^۱OSLE و ... و یا ارزیابی مبتنی بر محل کار^۱ با استفاده از ابزارهایی نظیر ^۱DOPS، لاگ‌بوک^۱، کارپوشه (پورت فولیو)^۱، ارزیابی ۳۶۰

درجه^۱ و باشد.

– محمدی، آیین، مجتهدزاده، ریثا، علم و هنر یادگیری الکترونیکی و فناوری های نوین آموزشی: راهنمای جامع با رویکرد آموزش علوم پزشکی؛ انتشارات دانشگاه علوم پزشکی تهران، ۱۴۰۳

محتوای الکترونیکی:

– محتوای الکترونیکی ضبط شده (برای تمام اهداف درس)